

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1403/2022
25.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Милене Рашић, Дубравке Дамјановић, Мирољуба Томића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милинка Јовановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зајечару К 208/2021 од 03.06.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 696/2022 од 01.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 25.01.2023. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милинка Јовановића, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Зајечару К 208/2021 од 03.06.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 696/2022 од 01.11.2022. године и предмет враћа Основном суду у Зајечару на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару К 208/2021 од 03.06.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године и новчану казну у износу од 200.000,00 динара. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 696/2022 од 01.11.2022. године делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног преиначена је пресуда Основног суда у Зајечару К 208/2021 од 03.06.2021. године у делу одлуке о новчаној казни, тако што иста у случају замене казне затвора, не може бити дужа од шест месеци, док се у непреиначеном делу жалба браниоца одбија као неоснована а првостепена пресуда, потврђује.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Милинко Јовановић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони

суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и предмет врати Основном суду у Зајечару на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано се у поднетом захтеву браниоца окривљеног АА истиче да су судови при обрачуну пореза на доходак грађана за фискални период узели календарску годину и вршили сабирање износа дугованог пореза на доходак грађана на остале приходе у периоду од једне календарске године, што значи да су примењене одредбе члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, која законска одредба је била на снази до 01.03.2014. године, те је требало применити одредбу члана 101. Закона о порезу на доходак грађана, а то значи без сабирања за период од годину дана, на који начин се указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је суд на штету окривљеног погрешно применио закон.

Наиме, према чињеничном опису кривичног дела, утврђеног у изреци побијане првостепене пресуде, прозилази да окривљени АА у урачунљивом стању, свестан свога дела, забрањености истог и чије извршење је хтео, у својству директора и одговорног лица ДОО „ББ“ из Зајечара, у својству директора и одговорног лица ДОО „ББ“ из Зајечара и као физичко лице које је остварило доходак, у временском периоду од 01.01.2017. године до 31.12.2019. године, са јединственим умишљајем, користећи истоврсност предмета дела и исту ситуацију примајући више исплата у намери да у потпуности избегне плаћање пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, давао лажне податке о стеченим приходима и другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање ових обавеза и прикривао податке који су од утицаја на утврђивање ових обавеза, поступајући супротно члану 85. став 1. тачка 13) Закона о порезу на доходак грађана, при чему износ обавезе на име пореза на доходак грађана за 2017. , 2018. и 2019. годину чије је плаћање избегао прелази износ од 5.000.000,00 динара, а све на начин ближе описан у изреци првостепене пресуде, те да је тиме окривљени извршио продужено кривично дело пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ.

Објективно обележје кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. КЗ, за које је окривљени правноснажно оглашен кривим, је да износ обавезе - пореза чије се плаћање избегава прелази износ од 5.000.000,00 динара.

Одредбом члана 101. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС, број 108/2013, са почетком примене од 01.01.2014. године), која је важила у време извршења кривичног дела, је прописано да порез по одбитку из члана 99. овог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава,

обуставља и уплаћује на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд налази да се радња извршења једног кривичног дела пореска утаја из члана 225. КЗ, као и износ пореске обавезе чије се плаћање избегава, а што је законско обележје предметног кривичног дела, у конкретном случају не посматрају у оквиру временског периода од једне фискалне, односно календарске године (како то погрешно сматра суд), већ сходно члану 101. Закона о порезу на доходак грађана порез по одбитку из члана 99. овог закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход, исплатилац обрачунава, обуставља и уплаћује у моменту исплате прихода, па се самим тим не могу сабирати појединачни износи пореских обавеза чије се плаћање избегава из различитих пореских периода, односно у оквиру једне календарске године.

Следствено наведеном, а имајући у виду да из чињеничног описа радње кривичног дела, утврђеног у изреци побијане првостепене пресуде, произилази да је суд сабирао износе дугованог пореза на доходак грађана на друге приходе у 2017. години (новчани износ од 1.278.208,49 динара), у 2018. години (новчани износ од 3.534.520,30 динара) и у 2019. години (новчани износ од 7.599.589,52 динара), то из наведеног произилази да је суд применио одредбу члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, број 55/2004) којом је прописано да се појединачна пореска пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника, односно пореског платца, означена њиховим ПИБ-ом, подноси Пореској управи једном годишње, а најкасније до 31. јануара за претходну годину, а која законска одредба је била на снази до дана 01.03.2014. године („Службени гласник РС, број 108/2013), дакле престала је да важи пре времена извршења предметног кривичног дела, те је на тај начин суд применио одредбу која није могла да се примени. Поред тога, имајући у виду наведено сабирање од стране суда износа дугованог пореза на доходак грађана на остале приходе из различитих пореских периода, а чије избегавање обрачунавања и плаћања од стране окривљеног је предмет овог кривичног поступка, то је суд у конкретном случају неправилно применио и одредбу члана 101. Закона о порезу на доходак грађана која је важила у време извршења предметног кривичног дела и време пресуђења.

Стога је Врховни касациони суд, имајући у виду напред наведено, усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ВВ - адвоката Марка Татар, те на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо правноснажне пресуде Основног суда у Зајечару К 208/2021 од 03.06.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 696/2022 од 01.11.2022. године и предмет вратио Основном суду у Зајечару на поновно одлучивање у смислу разлога изнетих у овој пресуди, те се сходно овој одлуци није упуштао у оцену осталих истакнутих повреда закона на које се у захтеву браниоца окривљеног такође указује.

У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и најпре отклонити повреду закона на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, у којој ће о свим чињеницама које су предмет доказивања дати јасне, конкретне и аргументоване разлоге.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић